

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra FRA DEN GAMLE FABRIK

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II*, 1905-, s. 20. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsøe02-shoot-idm140504745964272/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II

mand Jespersen henne paa Købmagergade, han er bleven Dannebrogsg.

„Hvorfor det, Hans?“

„Jo, ser han, Viggo, der faldt nu saa meget Sne i Fjor Vinter. Saa havde da Jespersen og en anden Vognmand taget det paa Levering, for i Almanakken stod der, at der ingen Sne skulde komme. Men det var en gal Spekulans den, for de maatte køre syv Hundrede Læs bort og salte naturligvis Pengene til med det samme. Se, saa mente Magistraten, at de kunde være Dannebrogsg, og saa mente jeg, at jeg ogsaa kunde være det, og derfor gjorde jeg mig selv til det.“

Jeg stirrede paa Hans uden at forstaa ham — dengang kendte jeg ikke hans Fortids Bedrifter.

„Jo, ser han, Viggo, jeg kørte ogsaa engang noget bort,“ sagde han og lukkede Laaget til.

Da jeg om Aftenen meddelte denne Historie til vor Husjomfru, lo hun himmelhøjt og fortalte den som noget meget komisk igen til Onkel ved Tebordet. Onkels Træk blev endnu alvorligere; han lagde Avlsen fra sig og sagde: „Der er mere Værd, Jomfru Mortensen, i det Baand, gamle Hans har givet sig selv, end i begge de Kors, som de andre har faaet. Var jeg Konge, slog jeg ham til Ridder.“

Jomfru Mortensen tav forbløffet; men fra den Aften var min Respekt for gamle Hans ubegrænset, og jeg syntes slet ikke, at der var noget forunderligt ved Dannebrogsgbaandet i Dragkistelaaget.

Men faldt den stille Virksomhed, som gamle Hans udfoldede om Søndagen, i Selekammeret, saa var hans daglige Dont indskrænket til „det gamle Brænderi“.

Det gamle Brænderi! — Hvilket Hav af Eventyr og Minder ruller ikke frem for mig ved disse tre Ord! Det gamle Brænderi laa i den anden Gaard lige over for den Fløjbygning, som tjente til Bolig

for Forvalteren og Værkskriveren. Det var en stor, øde og forfalden Bygning, hvor de forskellige Tidsalderes Arkitekturer syntes at have kæmpet med hverandre. For mig havde det, trods det uhyggelige og skumle, en vis historisk Interesse, som jeg endnu har bevaret. Maaske kommer det kun deraf, at Minderne har præget sig saa dybt; thi det gamle Brænderi var Fabrikkens mystiske Verden, og at turde gaa ene igennem det efter Solnedgang var, især efter at gamle Hans var død, en Heltegerning, hvormed jeg prøvede mit moralske Mod, ligesom man i Riddertiden prøvede det ved at lade den unge staa Væbnervagt i den gravskumle Kirke.

Lige ved Indgangen, hvor favnetykke Mure og svære Sten mindede om Middelalderens Bygningskunst, hævede fire Spidsbuer sig i Vejret og dannede en stor, halvmørk Celle, der kun fik Lys fra de smaa, grønne og tilgitrede Ruder, som vendte ud mod Forvalterens Have. Dette Rum sagdes at være den sidste Levning af St. Klaras Kloster, og de, som ikke vilde tro det, kunde faa Syn for Sagn. Ved Midnat kunde man endnu høre Nonnernes Sang, stille og dæmpet, som kom den fra de døde. Kusken Lars, hvis Kammer i den lille Staldbygning stødte op dertil, maatte altid tage i Skoven St. Hans Nat; thi engang, da han blev hjemme, var der blevet messet, ringet og mumlet over ham, og om Morgenen havde han fundet en hvid Oblat i sin Seng. Møllerens Jens, som passede Kvartskværnene paa det øverste Loft, havde en Juleaften set to Skikkelser forsvinde derinde, hvoraf den ene var hvid som en Nonne, den anden sort som en Munk. Han havde da haft den Dristighed at ville gaa efter dem; men da havde den sorte Skikkelse vendt sig, og det havde været for Jens, som havde den en Glød i Munden.

Fra denne Celle, hvis stærke Vægge og skumle